

HAJDUFÖLD

FIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

1 óra . . . 100 K . . . Negyedévre . . . 280 K
 PÉLDÁNY ÁRA: 5 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
 INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Kállay nyitja meg az adóvitát

Budapest, aug. 14. A nemzetgyűlést a mai napon augusztus 16-ára összehívták, szerdán folytatást tart, amelyen a további lépések felett fog határozni a Ház. Az ülésen interpellációk is elhangzanak a szociáldemokraták részéről. Payer Károly a bányászati ügyekben, Imre pedig a munkásbiztosítási felemeléséről, valamint a betegsegélyző alapjaiban interpellál.

A csütörtöki ülésen

az adójavaslatok bizottsági jelentését a csütörtöki ülésen terjeszti elő Almásy László, a pénzügyi bizottság elnöke a tárgyalás alá adó négy adójavaslatról s ugyanazon a csütörtöki ülésen veszik tárgyalás alá a már előkészített kisebb javaslatokat is a kultusz-tárca köréből. Azok között is, hogy Szcitovszky Béla elnök a szerdai, esetleg csütörtöki ülésen fel fogja ajánlani Gadt Gasztonnak az elnöki tisztségről való lemondó levelét.

Az új elnök

politikai körökben különben is beszélnek a házelnöki állás betöltéséről. Szcitovszky Béla alkalmat akarják jelölni, helyette pedig a jelenlegi elnök, Lovass Lászlót, vagy az őt követő Miksa grófot, esetleg Prónay Györgyöt. Mindez azonban csak egy feltevés.

A pénzügyi bizottság nem fogja meg az adójavaslatok tárgyalását, hanem csütörtökön folytatják a bizottság munkáját és pénteken, vagy később hétfőn kerülnek az adójavaslatok a Ház elé.

A vitát Kállay Tibor pénzügyminiszter beszéde nyitja meg, aki az ország súlyos gazdasági helyzetéről fogja a nemzetgyűlésnek előadni és az adójavaslatok elfogadását fogja javasolni.

Az adójavaslatok elfogadása már biztosítottnak látszik, mert a pénzügyi bizottság is mindezek tekintetben honorálta a kiszámlázott és azok a módosításokat, amelyeket a pénzügyminiszter javaslatokon tett, megnyugtatták a gazdaságpartot is.

Nyári szünet

A tárgyalás előreláthatólag két hétig fog tartani s azután a Ház elkezdheti nyári szünetét.

Bethlen István gróf miniszterelnök, aki szombaton Balatonföldvárra utazott, ahol Somssich László gróf az OMGE elnökével folytatott tárgyalásokat a földadójavaslatok ügyében, kedden este érkezik vissza Budapestre és szerdán részt vesz a nemzetgyűlés szünet utáni első ülésén.

A pénzügyi bizottság augusztus 16-án délelőtt fél 12 órakor az első

számu bizottsági teremben ülést tart. Tárgy: az adójavaslatok részletes tárgyalásának folytatása.
 A drágasági bizottság augusztus

17-én délután 6 órakor az I es számu bizottsági teremben tart ülést. A tárgyszorozaton a szén- és faelátás kérdése szerepel.

A Kormányzó a segélyakció élén

Hadjárat az áruzsora ellen

Budapest, aug. 14. Az elviselhetetlen drágaság letörésére megindult mentőakció mellett társadalmi mozgalmat is indítanak a nyomor enyhítésére.

Az országos nyomorenyhítő akció élére maga a Kormányzó állott, hogy ezzel is biztosítsa a mozgalom sikerét. A Kormányzónak az országos segélyakcióra vonatkozó kézirata, amelyben adakozásra szólítja fel a vármegyéket, a miniszterelnökhöz lesz címezve és a jövő hét közepén fog megjelenni a Hivatalos Közlönyben.

Az akció sikere máris biztosítottnak látszik, annál is inkább, mert már történtek ilyen irányú kísérletek, amelyek sikerrel jártak.

Az Árvizsgáló Bizottság mellőszott detektívek csoportja ma tovább folytatta azokat a razziaikat, amelyeket néhány nap előtt léptettek életbe az árdragító kereskedők megrendszabályozására.

Dr. Bolemán Ernő táblébiró, az Árvizsgáló bizottság alelnökének indítványára a razziaik lefolytatásánál az eddiginél egészen más rendszert alkalmaznak. Bolemán véleménye szerint ugyanis a tisztessé-

ges kereskedőket meg fogják kímélni a felesleges zaklatásoktól és meghurcoltatástól, ezért az árdragítással gyanúsított kereskedőket nem fogják előállítani a főkapitányságon, hanem egyszerűen felírják a nevüket és az eljárást hivatalból folytatják ellenük.

Ma délelőtt a fővárosban található összes hentesüzletekben, csarnokokban, festék- és vegyszerkereskedésekben tartottak razziaikat.

A mai razzia alkalmával azokat az új árakat vizsgálták meg, amelyeket az Árvizsgáló Bizottság a mai nappal léptetett életbe. Azokat a kereskedőket, akik az Árvizsgáló Bizottság által újabban megállapított árnál többet kértek, felírták és eljárást fognak indítani ellenük.

Szombaton az árdragító kereskedők ellen lefolytatott razzia alkalmával mintegy 150 árust és kereskedőt állítottak elő, a kihallgatások során azonban 90-et szabadlábra helyeztek és jelenleg 60 kereskedő ellen folyik még az eljárás. A súlyosabb árdragítási esetekben az Árvizsgáló Bizottság mellett dolgozó ügyészi kirendeltség természetesen javaslatot tett az internálásra is.

Eredménytelen a londoni értekezlet

A németek tiltakoznak a retorzió ellen

London, aug. 14. A szövetségesek konferenciája befejezést nyert anélkül, hogy határozott megegyezésre jutott volna.

Poincaré ellentétbe találta magát a többi szövetséges hatalom miniszterével és kijelentette, hogy saját kormányával kell tanácskoznia.

Valószínűnek látszik, hogy a Németországnak nyújtandó moratórium kérdését a versaillesi szerződés 234. szakasza értelmében a jóvátételi bizottsághoz fogják átteni, amelynek joga van ezzel a kérdéssel foglalkozni. Ugy hírlik, hogy a szövetségesek ez év vége felől újból tanácskozásra fognak összeülni, amelyen fontolóra fogják venni az akkori helyzetet.

Schanzer vasárnap azt ajánlotta, hogy az egész vitát halasszák el addig, amíg az egyes államok befejezték alapvető tárgyalásaikat az Egyesült Államokkal és hogy a kon-

ferencia ezután egy még most meg nem állapított időben ismét jöjjön össze.

Nyilvánvaló, hogy Poincaré ehhez a javaslatához vasárnap a Schanzerrel folytatott beszélgetés folyamán hozzájárult.

Amikor azonban ez az ügy a delegátusok ma reggeli találkozásánál szóba került, Poincaré kijelentette, hogy ezt a javaslatot csak akkor fogadhatja el, ha nem engedélyeznek Németországnak időközi moratóriumot.

A löbbi szövetségesek mind kivétel nélkül tartották Poincaré eme ideiglenes megoldási módját.

Schanzer ezután két hónapos moratóriumot javasolt, Poincaré azonban ismét elutasította a minden feltétel nélküli moratóriumot.

Lloyd George azt mondta, hogy Nagybritannia sohasem látta szükségesebbnek a konferencia összehívását és teljesen hajlando arra, hogy a

moratórium kérdését teljesen a jóvátételi bizottságra bízzák, amely a versaillesi szerződés szerint kifejezetten fel van hatalmazva arra, hogy ilyen nehézségekkel foglalkozzék.

Páris, aug. 14. A „Temps” tudósítója Londonból azt jelenti, hogy a mai miniszteri konferencián a belga delegátusok egy szövetségi konferencia összehívását javasolták, amely három hónapon belül volna megtartandó. Ennek a konferenciának tárgya volna a jóvátételi kérdésnek, a szövetségesek adósságainak és a jóvátétel költségeinek együttes tárgyalása.

Lloyd George azt válaszolta, hogy ehhez olyan feltétel mellett adja beleegyezését, ha a moratóriumot most megadják.

Erre Poincaré azt vetette közbe, hogy nem adhatja hozzájárulását a moratóriumhoz anélkül, hogy meg ne adnak az ellenőrzés jogát az általi erdők felett a Rajna balpartján és a Ruhr-vidék kincstári bányái fölött.

Berlin, aug. 14. A német kormány két tiltakozó jegyzéket intézett a francia kormányhoz, amelyben az ugynevezett retorzió, valamint a németeknek Elzász-Lotharingiából való kiutasítása ellen emeli fel szavát.

A kormány javasolja, hogy az esetben, ha a francia kormány ragaszkodnék álláspontjához, a francia megtorlási intézkedéseket jogi érvényességük elbírálására tejjessék nemzetközi döntő bíróság elé.

A második jegyzékben a birodalmi kormány kifejti, hogy az állam hozzátartozói százainak tömeges elűzése minden nemzetközi szokásnak és emberi kíméletességnek ellentmond, mert sújtottakat hirtelen és váratlanul fosztja meg existenciájuktól.

A német sajtó a tiltakozó jegyzékeket enyhéknek mondja. A „Volkszeitung” kijelenti, hogy a két jegyzék erősen mérsékelt hangja nem tükrözteti hiven vissza a német népnek Poincaré brutális politikája nyomán támadt érzelmi felháborodását. A jobboldali sajtó hibáztatja, hogy a két jegyzékből hiányzik a megtorló intézkedésekkel való fenyegetés, főleg pedig az, hogy a Németországban lévő franciákkal hasonlóan járnak el.

Lord Northcliff meghalt

London, aug. 14. Az angolok világhírű sajtódiktátora, Lord Northcliff ma délelőtt 10 órakor meghalt. A háború elvesztését jórészt az ő rágalomhadjáratainak köszönhetik a központi hatalmak.

Vele kétségtelenül a világnak egyik legelvtelenebb embere mult ki az élők sorából, akinek az volt a hivatása, hogy földrészeknek véleményét irányítsa.

A valutaforgalom és a kiíteli engedély

Budapest, aug. 14. Illetékes helyről értesül a MTL, hogy a deviza rendelet értelmében az export valuta beszoigaltatásának, valamint az import valuta igénybevételeinek elbírálására alakult bizottságok a m. kir. Állami Jegyintézetben a hó 16. napján, szerdán kezdik meg működésüket. A felek tehát ilyenmü ügyekben kérelmeiket a deviza központ valamelyik tagjánál, tehát az Állami jegyintézetnél nyújthatják be, honnan azokat az illető bizottság elé terjesztik.

Budapest, aug. 14. A kiviteli és behozatali engedélyek kézbesítése alkalmával szedendő díjak tárgyában kiadott kormányrendelet első szakaszának hatályon kívül helyezésével a m. kir. kereskedelmi muzeum külkereskedelmi irodája által valamint az egyes érdekképviseletek szakbizottságai útján a kézbesített kiviteli, illetve behozatali engedélyek után eddig szedett díjakat a kormány augusztus 15-től kezdve az inség enyhítését célzó intézkedések költségeinek fedezhetése céljából a következőképp állapítja meg.

Ha szállítmány értéke 1 millió koronát meg nem halad, az érték 20%-a, 1 milliótól másfélmillió koronáig értékig 20000 korona, másfélmillió koronától 2 millió koronáig 30000 korona, 2 milliótól 5 millióig 40000 korona, 5 milliótól 10 millióig 60000 korona, 10 millió koronától 20 millióig 80 ezer korona, 20 milliótól 30 millióig 120 ezer korona, 30 milliótól 40 millióig 160 ezer korona, 40 milliótól 50 millióig 200 ezer korona és 50 millió koronát meghaladó értékűknél pedig 250 ezer korona.

A cseh utlevél

Prága, aug. 14. A belügyminiszterium a teljhatalmu tót miniszteriummal egyetértőleg hírül adja, hogy ezentul valamennyi országba az első fokú hatóságok, tehát a közigazgatási és rendőri hatóságok belátásuk szerint állítsák ki az utleveleket.

Ez azt jelenti, hogy az általános érvényességü, az összes országokba szóló utlevelekről elmaradt az eddigi „excepte la Hongri“ (kivéve Magyarországot) kitétel.

A Magyarországra szóló utlevél megszerzéséhez eddig a belügyminiszterium, illetőleg a teljhatalmu tót miniszterium külön engedélye volt szükséges.

A magyar-román jóvátétel

Budapest, aug. 14. Az 1919. évi megszállás melynek kényes politikai aktáit még máig sem sikerült végképp lezárni, mint szomoruan köz tudomásu, Magyarország gazdasági életének mintegy 26 milliárdnyi kárt okozott.

Ennek az óriási kárnak és pusztításnak körülbelül 40 százaléka a gyáriparra esik, mely emiatt hosszú hónapokon keresztül tétlenségre volt kárthatva, mivel a megszálló hordák a legértékesebb és legnélkülözhetlenebb gépeket és alkatrészeket vitték magukkal. Emellett felbecsülhetetlen kárt tesz ki a magyar kormány tulajdonát képező elhureolt mozdonyok, vasuti kocsik és gépek elvesztése.

A magyar kormány annak idején memorandumban ismertette a jóvátéti bizottság előtt ezeket a szenvedett károkat s Romániától azokért 26 milliárd korona kártérítést követelt.

Ezt a memorandumot a jóvátéti bizottság illetékes alosztálya a magyar kormány képviselőjének, dr. Charmant Oszkárnak jelenlétében már tárgyalta is. Az albizottság azonban nem hozott végleges határozatot, hanem a román kormányt is felszólította, hogy a magyar jegyzékre tegye meg észrevételeit.

A debreceni nyomdászegylet félszázados jubileuma

A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betüöntők Segélyző Egyesületének debreceni csoportja vasárnap ünnepelte meg fennállásának ötvenéves jubileumát meleg s közvetlen ünnepség keretében. Az ünnepségre Budapestről s vidékről, sőt megszállott területekről is számsan gyűltek össze.

A jubileum első mozzanata dél előtt tíz órakor kezdődött a Bika dísztermében, díszközgyűlés keretében, amelynek a végét sajnálatos incidens zavarta meg.

János Zoltán programon kívüli felszólalásának mindjárt első szavaival bizonyos izgatottságot váltott ki, amide az azt fejezte ki, hogy nem szívesen beszél, mert saját szavaival ő maga szeret cenzora lenni. Am utóbbi idők tapasztalatai azt mutatták, hogy gondolatainkat nem lehet szabadon kifejezésre juttatni. Kétszer is figyelmeztette és mérséklésre intette Jánost az ügyeletes rendőrkapitány, majd megvonta tőle a szót.

A díszközgyűlés.

A díszközgyűlést az „Ébredés“ dalárda precíz énekszámai nyitották meg, majd Boross József egyesületi elnök nyitotta meg az ülést tartalmas beszéddel.

Benedek Sándor az ötven év történetét ismertette röviden, majd Simon János üdvözölte „Ember apánkat“ Ember Lajost, aki ma már egyedül van életben az Egyesület alapítói közül.

— Az elvetett mag — mondotta — büszkén láthatja Ember apánk, az egyik magvető, terebélyes fáva növekedett s szép gyümölcsöket terem. Hosszu életet kíván az életben levő alapítótagnak.

Az üdvözlő szónokok

Ezután az egyes üdvözlő szónokok beszéltek. A város nevében Csobán Endre városi főlevéltáros beszélt és üdvözölte a jubiláló nyomdászokat. Kiemelte a nyomdászok nagy szerepét a kultúra szolgálatában és rámutatott arra, hogy a nyomdászok az az arany hid, amely a szellemi és a fizikai munkások között fennáll s azokat összeköti.

Ezután Rothenstein Mór nemzetgyűlési képviselő, a Nyomdászegylet országos elnöke beszélt. Hosszabb beszédben fejtegette a szak szervezeti mozgalmakat és azt hangoztatta, hogy egyesülésben rejlik az erő.

A nyomdász szabadszervezet nevében Guttmann Jakab üdvözölte a jubiláló egyesületet, majd Gyürei Rudolf a gépmesterek üdvözlését adta át.

A női szónok

Schmiedtmayer Vilma budapesti szociáldemokrata pótképviselő a nyomdai munkások és a szociáldemokrata női csoport nevében mondott hazafias beszédet.

A bukaresti kormány — mint most értesülünk — terjedelmes vizontválaszában ismertette a három évvel ezelőtti rekvirálások történetét. Ezt az emlékiratot a napokban küldték el a románok Párisba, úgy hogy azóta már a jóvátéti bizottság alosztályánál van.

Ezért dr. Charmant Oszkár ismét Párisba utazott és ott információs tárgyalásokat fog folytatni, mivel a végleges döntés előreláthatólag csak szeptember végére várható.

— Nem igaz az és tagadom azt, hogy mi megtagadjuk a hazánkat, mi szeretjük a hazát, de ahol dolgozunk, ott megakarunk élni. (Taps.)

Büchler József, a szociáldemokrata párt kiküldöttjének üdvözlő szavai után Magyar Lajos az oláh megszállás alatt nyögő Temesvár és a Bándt nyomdászai nevében üdvözölte a debreceni nyomdászokat, majd sorban a csonkamagyarországi vidéki kiküldöttek, Hódmezővásárhely, Cegléd, Miskolc, Győr, Kaposvár, Pécs, Berettyóújfalú, Nyiregyház, Sárospatak nyomdászai nevében beszéltek.

A nyomdatulajdonosok nevében Herskovits Miklós köszöntötte a nyomdászokat.

Az újságírók

Ezután dr. Komlóssy Imre, a „Hajduföld“ felelős főszerkesztője a következő rövid beszéddel tolmácsolta a debreceni hírlapírók üdvözlését:

Mélyen tisztelt közgyűlés!
Kedves munkástevestereim!

A nyomdászok örömmünepéből az újságírók is óhajtnak kivenni a részüket. Programm szerint a debreceni újságírók nesztora: Than Gyula lett volna hivatalos arra, hogy üdvözlésünket tolmácsolja, de ő meg lát szik, akadályozva volt a megjelenésben és így csak néhány perccel ezelőtt tudtam meg, hogy nekem jutott az a szerencse, hogy az újságírók nevében néhány meleg szóval üdvözöljem a jubiláló egyesületet. Ez szolgáljon mentségül előadásom fogyatékoságáért.

Nem hozok pompázó rózsát, sem büszke kaméliát, csupán a himes mezőről szedett néhány szál igénytelen, egyszerű vadvirágot. Örömmel veszek részt a debreceni nyomdászok jubilaris ünnepségén és szívem szavát követem, amikor meleg szeretettel tolmácsolom itt nem csak a magam, hanem a debreceni összes újságírók ószinte jó kívánságait.

A nyomdász és az újságíró valóban munkatársak. A hírszolgálat és a közvélemény előkészítése terén végzett munkájuk kiegészíti egymást. Egyik a másik nélkül nem teljes. De még tovább megyek: egyik a másik nélkül célját el nem érheti. Ez a viszony, mely az újságíró és a nyomdász munkája között fennáll, — ez a viszony példázza a legvilágosabban, a legelevenebben, a legszemléltetőbben, hogy az ugynevezett intelligencia és a munkásosztály mennyire egymásra van utalva; mennyire igaz az, hogy eredményes munka és kívánatos eredmény csak e különböző osztályok egymást megértő, egymást kiegészítő és egymást támogató együttműködéséből várható.

E nélkül az egyetértés nélkül ennek a halálra ítélt nemzetnek nincsen feltámadása. Egyet kell értenünk abban a kívánságban és törekvésben, hogy minden polgár ön-

zetlen munkása legyen a hazaujjáépítés magasztos munkájának és kell hogy minden munkás önfeláldozó, hűséges fia és polgára legyen a halálra ítélt nemzetnek és szorongatott hazájának.

Ezt a haza üdvére való egyetértést, ennek zavartalanságát kell szolgálunk, egymással versenyezve, újságírók és nyomdászok egyarant. A magyarok istene óvja és segítse meg a mi szegény, elárvakodott magyar hazánkat. Amen.

Györki és Jánosi

Ezután dr. Györki Imre, Debrecen I. kerületének nemzetgyűlési képviselője beszélt. Amint a politikai helyzetet kapcsolta bele beszédjébe, dr. Siposs Zsigmond ügyeletes rendőrkapitány figyelmeztette, hogy politikát ne vigyen beszédjébe. Györki erre rövidesen befejezte beszédét.

Ezután Jánosi Zoltán szólalt fel és a sajtó szerepével foglalkozik. Siposs kapitány ismételtlen figyelmezteti Jánost, mire Jánosi harány hangon kiáltja:

— Mindenkinek a véleményére és jóízlésére bízom, hogy átléptem-e azt a határt, amely egy jubilaris közgyűlés keretében elképzelhető.

Erre óriási tasp támad, Jánost eljenzik.

Siposs kapitány erre kijelentette, hogy ha Jánosi ebben a hangnemben folytatja, megvonja tőle a szót. A teremben nagy zugas támad, mindenki feláll helyéről, mire Jánosi eláll a szótól. Ezután Szabó Kálmán, az ünnepély rendező bizottságának elnöke emelkedik szólasra s a következőket mondotta.

— Bejelentem a közgyűlésnek, hogy ezek után a többi szónokok nem kívánnak élni a szólás jogával. (Taps.)

Ezután az ébredés dalárda énekszama zárta be az ünnepélyt, ami szintén bonyodalmat idézett elő. — Ugyanis a rendőrség nem engedte feltűzni a dalárda jelvényét, a vörös szalagon levő lantot s a dalkör által előadott számok egy-egy példányát bekérte utólagos elbírálás céljából, hogy vajjon volt-e cenzurázva?

A bankett

A díszközgyűlés ezután rendben szétoszlott, a nyomdászok társas csoportfénképét csináltattak. Délben háromszáz teritékes bankett volt a Munkás-Othonban. Pohárköszöntőket mondtak: Szabó Kálmán, Simon János, Rothenstein Mór, Boross József, Péntek István, Györki Imre, Jánosi Zoltán, Schmiedtmayer Vilma, Holló János s újra Szabó Kálmán.

A műsoros táncmultság

Este díszes és válogatott közönség előtt folyt le a nyomdászok műsoros táncestélye az Arany Bika dísztermében a legteljesebb siker jegyében. A szereplők közül kiváltak és sok-sok tapsot arattak Simon István gyönyörű baritonján előadott énekszámával, Torma Zsiga, a Csonkai színház tenoristája és Torma Gusztai, Hajnal Nuszi, aki ügyes fátoltáncával és zongoraszámmal keltett feltűnést. A zongorakiséretet Fűredi Ernő látta el megértő finomsággal. Sokat és szívesen tapsoltak az Ébredés-dalárdának és Rác Laci zenezámainak is.

Az előadás után a fiatalság Rác Laci és zenekara tüzes muzikájára táncra perdült s a hajnali órákig a legjobb hangulatban maradt együtt. Nagy derűtséget keltett az Ólomforgács című aktuális vicclap, amely már a megjelent hölgyek névsorat is hozta.

Szilágyi Lajos mandátuma körül

Megírta a Hajdúföld, hogy Preineszberger Jenő vizsgálóbíró szombati Berettyóújfaluba utazott, hogy megvizsgálja a választások visszaélése ügyét. Preineszberger Jenő vizsgálóbíró hétfőn visszaérkezett Debrecenbe a Hajdúföld munkatársának a következőket mondotta:

Most két választókerületet, a Berettyóújfaluit és a szalárdi járást vizsgálta. Berettyóújfaluban Szilágyi Lajos és kir. kamarás, a kerületi nemzeti képviselője és a megyei József, a Kormányzó szárnyasáé küzdöttek, a győztes Szilágyi Lajos lett, több mint ezer szavattal többséggel.

Szalárdon ugyancsak Szilágyi Lajos és Erődi Harrach Béla küzdött: itt Szilágyi maradt kisebbségben.

A választás után a két választókerület ellentétes táborai külön-külön jelentést tettek a debreceni kir. ügyészségnek egymás ellen különféle választási visszaélésekkel vádolva meg egymást.

Ennek a megvizsgálására utaztam most ki Berettyóújfaluba, Vánsodra, Hencidára, Kismarjára, Nagyberekre. Kihallgattam a választási bizottságok tagjait, bizalmi férfiakat s vallomásokról jegyzőkönyvet írtam fel.

Mint ismeretes, Szilágyi mandátumát ellenfelei hívei petícióval támadták meg. A most lefolytatott vizsgálatom adatait természetesen a petíció tárgyalásánál is fel fogják használni.

A szovjet Franciaország ellen

Berlin, aug. 14. Csicserin népbiztos Moszkvában fogadta a „Vossische Zeitung” kiküldött tudósítóját, aki a forradalmi szocialisták ellen indított író hadjáratról tudakozódott nála.

A külügyi népbiztos azt állította, hogy az orosz forradalmi szocialisták egy gyékényen árulnak a francia szocialistákkal és hogy összeköttetés van az orosz forradalmi szocialisták működése és a francia hatalmi törekvések között, amellyel Franciaország a kontinensen magához akarja ragadni a tulsulyt.

A franciák ugyanolyan veszedelmet jelentenek Berlinben Németországra nézve, mint Moszkvában az orosz forradalmi szocialisták vakond munkája a szovjet rendszerre nézve.

A szovjet kormány, szerinte, megdönthetetlen bizonyítékai vannak arra nézve, hogy az orosz forradalmi szocialisták munkáját a francia vezérkar irányítja. A bolsevista ügyvezetők ráakadtak Párisban Kerenszky listák levéltárára. Ezek az irások elfedtek mindent. Amióta Anglia elhagyott intervenció politikájával Oroszország ellen, Franciaország vette át ezt a szerepet és a francia vezérkar szoros összeköttetésben áll az orosz forradalmi szocialisták végrehajtó bizottságával.

Róma, aug. 14. Oroszországból érkező hírek szerint a moszkvai központi végrehajtó bizottság a szocialista forradalmárokat ellen hozott határozatát 10 évi börtönrre változtatta, azzal a kikötéssel, hogy a lenyegi államforma ellen semmilyen tevékenységet nem fognak folytatni.

Puccstól félték Bécsben

Bécs, aug. 14. A rendőrség az osztrák állami pártelnökét, Hoynig Kunót letartóztatták. A letartóztatás amiatt történt, hogy a városban olyan hírek keringtek, hogy Hoynig kedden, vagy szerdán Bécsben monarchista puccsot fog elkövetni azáltal,

hogy a legfőbb állami épületeket megszállja és a köztársasági vezetőrészeket letartóztatja. Miután ezeknek a híreknek bebizonyítására nem találtak kézzelfogható tényeket, a rendőrség Hoynigot kihallgatása után ismét szabadlábra helyezte.

A Juhtartógazdák Egyesülete és a hortobágyi tanács bérlete

Megfellebbezték a tanács határozatát

A Hajdúföld már megírta, hogy a hortobágyi csárda és a hozzá tartozó földeket árverés útján Király Mihály haszonbérletnek jutott, hol a pályázók között a debreceni Juhtartó Gazdák Egyesülete is szerepelt. Az utóajánlaton ugyanolyan összegű haszonbért ajánlott fel, mint Király Mihály városi tanács, nem tudni mi okból nem honorálta a Juhtartó Gazdák Egyesületének ajánlatát s határozatában haszonbérletül Király Mihályt fogadta el.

A Juhtartó Gazdák Egyesülete közérdeket szolgál. Célja törzsházakat megteremtése és kiváló állatok tenyésztése. A debreceni nagygyapjú a külföldön igen élénk keresletnek örvend s így mint exportcikk igen nagy jelentőségű s jelentősége a hazai textilipar fellendülésével csak fokozódni fog.

Nagy gyapjú mennyiségre azonban csak akkor lehet számítani, ha a tenyésztéssel foglalkozó gazdák mindazzal rendelkeznek, ami a sikeres tenyésztés szükséges előfeltétele. Ilyen elsősorban az aklimatizált fajta kitenyésztése. Az idegenből

importált apaállatok hortobágyi kopár legelőn hamarosan visszafejlődnek, elkoresosodnak. Szükséges tehát, hogy a legelő területén az okos és takarmányozási módja is meglegyen.

Erre a célra a hortobágyi csárdához tartozó földeken alkalmasnak bizonyulna a haszonbérlet megszerzése alkalomán. Juttatna arra is, hogy a tenyésztésnél alkalmazott felügyelő és eselő személyzet el látása biztosítva legyen.

A Juhtartó Gazdák Egyesülete az egyéneknél és az összesség tagjai által nyújtandó anyagi és erkölcsi hitel tekintetében a tanács felhívja egyetlen haszonbérlet által nyújtandó garanciákat.

A Juhtartó Gazdák Egyesülete, értekezését megfellebbezte a tanács határozatát a tegnapi nap folyamán a törvényhatósági bizottsághoz intézett beadványában.

A közérdek szempontjából óhajtjuk és elvárjuk, hogy a közgyűlés a tanács határozat megváltoztatásával a szóbanlevő haszonbérletet a juhtartó gazdáknak fogja juttatni.

Három halálra ítelt a tábla előtt

Rendkívül érdekes bünpert tárgyalat tegnap délelőtt és délután a debreceni kir. ítélőtábla büntető fellebbviteli tanácsa. Három köztársasági halálra ítelt gyilkos állott a bíróság előtt, egy asszony és két férfi.

A halálra ítéltek a következők: özv. Tóth Frigyesné, Cseh Berta 28 éves, rakamazi születésű, jómódú gazdaember özvegye, két gyermeke van, egy nyolc és egy 11 éves kislány; Stefanovics János abaujszántói 31 éves, nős fürdőmester és Popják Pál abaujszántói 31 éves mezőőr, akiket a nyiregyházi kir. törvényszék 1922. április havában négy napig tartó főtárgyalás után gyilkosság és rablás büntette miatt köztársasági halálra ítélte.

Fellebbezés folytán a bünper a debreceni kir. ítélőtábla elé került, amely tegnap foglalkozott vele.

Elnök Oláh Miklós kuriai bíró, táblai tanácselnök, előadó Szuhányi Andor táblabíró, szavazóbíró Szabó József táblabíró. A vádhatóság képviselőjében dr. Átányi József kir. főügyész volt jelen, míg a védelmet Szentiványi József, Elek Aladár, Pörköly Zoltán, Korányi Endre helyett Hidegh József ügyvédjelölt és Szűcs Jenő ügyvédek látták el.

A gyilkosság előzményei

Özv. Tóth Frigyesné Cseh Berta tizenkét évvel ezelőtt, 16 éves korában lett a felesége Tóthnak, aki igen szorgalmas, becsületes ember volt s eleinte boldog házasságot is

éltek. Később azután elhidegült a viszony közöttük, az asszony kikapós menyecske volt, sokat költött ruhára s mindig férjétől kért pénzt. Egy alkalommal annyira feldühösítette férjét, hogy az meg is verte. Tóthné a gyermekeivel is igen rosszul bánt. Az asszony már akkor elhatározta, hogy elteszi a férjét láb alól.

Tanító ur, álompórt...

Egy alkalommal levelet írt a rakamazi tanítónak, Zieglernek, s a levélben álompórt kért tőle, hogy tegye a férjét láb alól, úgyhogy ne vegye senki se észre. Ezt a levelet azonban egy alkalommal kidobta a vonat ablakából s így az a bíróság elé került.

Azonkívül Tóthné cigányasszony-nál is rendelt mérget, álompórt férje elpusztítására, de ez más körülmények miatt nem valósult meg.

Találka a Népkertben.

1921. augusztus havában Tóthné Nyiregyháza utazott. Az ottani népkertben megismerkedett Stefanovics Jánossal s kölcsönösen szerelmre gyuladtak egymás iránt. Stefanovics letagadta nős voltát s Tóthné is hadiözvegynek adta ki magát. Később mind gyakrabban találkoztak egymással és szerelmi viszonyt is folytattak.

Tóthné akkor már bevallotta férjes voltát s arra biztatta Stefanovicsot, hogy tegye el férjét láb alól vagy öltesse meg mással, mert férje

katholikus vallású lévén, nem akar válni. A gyilkosság fejében hajlandó volt feleségül menni Stefanovicshoz s Tóth vagyona is rájuk maradt volna.

Fokozatos felbujtás.

Stefanovics nem ellenezte a gyilkosság tervét s azt mondotta az asszonynak, hogy kerít egy embert Popják Pál szeméjében, aki szívesen elteszi férjét láb alól. Az asszony Popjáknak két ötröt, vagy 30 ezer koronát ígért jutalom fejében. Popják vállalkozott a gyilkosságra, mire Stefanovics át is adta neki revolverét.

Popják és Stefanovics két ízben tartottak helyszíni szemlét Tóth Földjén, de mind a két alkalommal elmaradt a gyilkosság különféle okok miatt.

Gyerlek.

Októbert 11-én az asszony elérkezettnek látta az időt a gyilkosságra. Sürgőnyt küldött Stefanovicsnak és popjának, azzal a szöveggel „Gyerlek!”

Stefanovicsék elmentek Rakamazra, s Tóthéknál háltak meg. Tóthné ezzel a szavakkal fogagta a fürdőmestert:

De jó hogy megjöttél apuskám.

Másnap reggel Tóth a berecei vásárra igyekezett s azt az alkalmat használták fel a gyilkosság elkövetésére a gyilkosok. Popják és Stefanovics előrementek, de oly lassan haladtak, hogy Tóthnak feltűntől utól kellett őket érni, ami be is következett.

A gyilkosság

Ezután hárman haladtak együtt. Alig mentek száz lépést, mikor a gávai—vencsellői országúthoz érve Popják előrántotta revolverét s több lövést tett Tóthra, aki összeesett ugyan, de csak könnyebb sérülést szenvedett. Erre Popják felkapta furkóspókját s addig ütötte Tóth fejét, míg az kiszenvedett.

Stefanovics meg biztatta:

— Üsd csak — s a végén ő is több ütést mért Tóthra, összesen tíz ütést tettek ketten.

Ezután Tóth hulláját bedobták az árokba, de előzőleg kirabolták: ellopták Tóth 6703 koronáját, majd eltávoztak Abaujszántóra. A gyilkosokat rövidesen kézrekerítették a csendőrök és a bíróság elé állították.

Az ítélőtábla előtt

A tegnapi tárgyalásra szuronyos börtönőrök hozták le Debrecenbe a halálraítélteket.

Tóth Frigyesné igénytelen, egyszerű parasztasszonyka. Meg van törve, de azért ha tagadni akar, élesen pereg a nyelve. Fekete fejkendő, kék szoknya, fehér blúz, kék kötő van rajta, sápadt, arca beesett.

Stefanovics jobb arcu iparossegéd benyomását kelti, nagy bajuszát idegesen pedri.

Igazi bűnöző arc a Popjáké, most kopasz, de máskülönben hirtelenszöke haja van. Időközben, különösen a folyosón, gunyosan nevet, cseppet sincs megtörve.

A vádlottak között ülnek még Rigács Jánosné cigányasszony és Varga Gusztáv cigány, bűnrészességgel vádolva, mint akik tudtak a tervezett gyilkosságról s elősegítették azt. A nyiregyházi törvényszék felmentette őket, de fellebbezés folytán most dől el másodfokon az ügyük. Ezek szabadlábon vannak.

Elsőnek a törvényszék ítéletét olvassák fel, majd Szuhányi előadó ismerteti abünper anyagát, aktáit.

Az iratok felolvasása után, ami délelőtt 11 órától déli 1 óráig tartott, majd délután folytatódott, Szent-

iványi védő kérte Tóthné elmeállapotának elmeorvosintézetben megvizsgálását, mert szerinte Tóthné nem beszámítható, elmebeteg.

Átványi főügyész ellenzi ezt. A bíróság Szentiványi kérelmét megtagadja.

Izgalmas szembesítés

Ezután Oláh elnök intéz még kérdéseket a vádlottakhoz; Tóthné mindent tagad.

Elnök ezután azt a kérdést akarta tisztázni, hogy Tóthné mondta-e a gyilkosságra induló Stefanovicnak: — A pénzt pedig vedd ki az öreg zsebéből, ha megölted, mert esetleg más fogja kivenni.

Tóthné tagadja ezt, de Stefanovic ezt a szemébe vágja, mire hevesen összeszólalkozik a két cin-kostárs.

A vitába beleavatkozik Popják is és az asszonynak fogja partját.

Angyalaim . . .

Ezután a perbeszédre került a sor. Átványi főügyész több fellebbezési pontot elejtett.

Ezután elsőknek Szentiványi tartotta meg egyórány védőbeszédét. Védőbeszéde után, mikor kegyelmet kér az asszony számára, Tóthné elkezdett hangosan zokogni és sikoltani.

— Angyalaim, angyalaim, — kiáltozta — mentsetek meg!

Alig tudták lecsillapítani. Ezután a többi védők mondták el védőbeszédeiket.

A perbeszéd után a bíróság közölte határozatát, mely szerint az ítéletet ma, kedden délután fél 12 órákor hirdeli ki.

A vásár bünkrónikája

A debreceni nagyvásár alkalmával mindig igen sok notórius gazember gyűl össze, akik itt adnak egymásnak találatot. A debreceni rendőrség központi ügyeletén csupán vasárnap 33 elfoglalás történt. Az elfoglaltak közül 13 őrizetben maradt.

A 74 éves tolvaj

Friedmann Jakab Bethlen-utca 50. szám alatti kereskedő feljelentést tett a rendőrségen Varga Juliánna 74 éves hajduböszörményi lakos ellen, aki tizenegy méter hosszú színes vásznat lopott el vásári bódéjából. Az idős tolvajt őrizetbe vették.

Kiderült, hogy előzőleg már a Rákóczi-utcai piacon is lopott s akkor dr. Uzonyi Martonné nevet vette fel a hetvennégy éves hajadon.

A gyors megtaláló

Bereczky Lajos 18 éves legény az egyik hajóhintán hintázott s e közben kiejtette pénztárcáját, amelyben 5 ezer korona volt. Waldmann Péter vásári mutatóvanyos és felesége találták meg s azonnal zsebre vették a pénztárcát. A rendőr azonban észrevette a lopást s mindkettőjüket bevitte a rendőrségre, ahol őrizetbe helyezték őket.

Tizenegy éves zsebtolvaj

A nagyvásáron Szabó János szénakereskedőnek a zsebéből valaki ki akarta lopni több ezer koronát tartalmazó pénztárcáját. A kereskedő azonban észrevette a lopást és megragadta a tolvaj kezét. Kiderült, hogy a zsebtolvaj egy kis gyermek, K. Balázs tizenegy éves fiú volt, aki már hosszabb idő óta űzte ezt a mesterségét. Vallomása szerint azért akart lopni, mert éhes volt. A fiatalok bírósága elé állítják.

Fejlesztik a diákjóléti intézményeket

Budapest, augusztus 14. Klebelsberg Kuno gróf kultuszminiszter néhány hét óta belátó tárgyalásokat folytat a diákjóléti intézmények fejlesztéséről. Ezzel kapcsolatosan a kultuszminiszter ma a következő nyilatkozatot tette:

— Két nagyobb kérdéssel foglalkozik most a kultuszminiszterium: az egyik a gazdasági irányú iskolák reformja, a másik a diákjóléti intézmények csoportja.

— Okvetlenül gondoskodni kell olyan, bár szerény igényű, internátusi elhelyezésről, amely a kulturális ember minimális igényeit kielégíti. A diákmenzák már a múlt évben is megelégedés mellett fejtek ki működést és azon vagyunk, hogy ezt

az intézményt még inkább kibővítsük.

— A magyar intelligencia most példátlan megélhetési válságban tengődik és ha a mai nemzedéken sok tekintetben nem is segíthetünk, azon kell lennünk és mindent el kell kövelnünk, hogy a magyar intelligencia gyermekeinek előrehaladását megkönnyítsük.

— Köznevelési politikánk egyik legfontosabb feladatának, a gazdasági oktatásnak tervszerű kiépítése, a gazdasági szakoktatás reformja és a középiskolai típusok egységes kiépítése megadja a módot arra, hogy a magyar ifjúság továbbra is fenn tudja tartani a jövőben is a magyarság kulturális fölényét.

A negyedmillió betörés

Megírta a Hajdúföld, hogy péntekről szombatra virradó éjjel falbontó betörők garázdálkodtak a Simonffy-utca 13. szám alatti kétemeletes bérlapota földszinti üzlethelyiségeiben s negyedmillió szákmánnyal megrakodva megszöktek.

Elsőknek jelentette a Hajdúföld, hogy a nyomozás szálai Berettyóújfaluba vezettek és hogy Szabó István csoportvezető helyettes oda utazott. Ugyanis az egyik betörőnek a betörés színhelyén ottfelejtett kabátjában egy vasúti jegyet találtak, amelyet Berettyóújfaluba váltott meg.

Szabó István detektív ezen a nyomon indult el, de Berettyóújfalui útja eredménytelenül végződött. Ugyanis a vasúti pénztáros nem tudott felvilágosítást sem személyleírást adni a jegyváltóról, mivel aznap Berettyóújfaluban nagyvásár volt s igen sok volt az utas.

A nyomozás vezetését most Kovács Péter detektív főcsoportvezető vette át, aki új nyomon indul el.

A nagyvásáron . . .

Az árakról miért írunk? Ugyis csak az vásárol, akinek mulhatatlannul szüksége van valami vásári holmira és az, akinek pénze van. A forgalom nagy volt, mert sok embernek van ma pénze. Ki is dobják! Hihetetlen magas árakat fizettek vásári holmiért, átlagban 20—30 százalékkal többet, mint amennyit a rendes kereskedők üzletében fizettek volna. Rengeteg sokan sétálnak a vásár területén. Érdeklődők, kíváncsiak sűrű fekete tömege hullámozik a poros utcákon, mert a tömeg vonz s azt is odacsalja, akinek eszéigában sincs vásárolni.

Természetesen igen látogatott a mutatóvanyos bódékkal cifrázott nagy vásártér is. A papagály forgalmi adóval huzza a plánetát, a mindentudó nő ép annyit tud, mint tavaly ilyenkor, a körhinta és a Blériot-leghajó verklíje, a rezesbandák hangja talán kissé rokedtebb, a por okozza-e, vagy az az életunság, amivel a szemlélő jár-kél a vásáron csak azért, hogy írjon róla és szomoruan tapasztalja, hogy a drágaság nagyobb lett, a romantika pedig teljesen eltűnt.

A színes léggömb, amit békében a dada företett filléreiből is szívesen megvásárolt a gondjára bízott gyerekeknek, most 40 koronába került. Valamikor a békében mulatságból megtették azt, hogy ügyesen elvágjuk a léggömbárus madzagját s egy-

szerre csak mint a nyíl, röppent fel a levegőbe vagy harminc egymáshoz kötött hőlgyag. A káromkodó árusnak aztán nevetve kifizzottunk pár koronát. Ma?

Csak a valutaspekuláns engedhetne meg magának ilyen csinnyeket, de annak nincs érzéke hozzá, amikor a vásártér helyett lehet még Zürichben is játszani . . . nagyobb tételekben, mint néhány léggömb és nagyobb, sokkal nagyobb hatással, mert nem a vásár kacag, ha játszanak, hanem egy egész ország könynyezik . . .

Ki a legény a csárdában? . . .

A debreceni nagyvásárra jöttek be Németi Béla, Mihók Sándor és Bereczki András ujléai legények. Az országuton össze találtak Kovács Sándor, Bíró Bálint és Kóstin György banki fiatal emberekkel.

A két csapat eleinte békésen haladt együtt, mikor egyszerre a bankiak elkezdtek szidni a létáikat. — Azok még a macskától is félnek, de még inkább az egerektől. — hangzott a kiáltás. Erre a létáik előrántották a füttykést, bicskát s a Kovács féle korecsma előtt valóságos csatát rögtönöztek. A bankiak sem hagyták magukat.

— Ki a legény a csárdában? — kiáltották, miközben egymást püfölték.

A párviadal csak rövid ideig tartott, de azért alaposan helyben hagyták egymást a legények. A csata helyén két súlyos sebesült maradt.

Kovács Bélának a fejét szakították be, míg Németinek a karját szúrták keresztül.

A rendőrség a verekedő legények ellen eljárást indított.

— Kinevezés. Dr. Descombes Emil tb. városi aljegyzőt a főispán tb. arvaszéki ülnöknek nevezte ki.

**HAJÁPOLÁSRA
DIANA-SHAMPOON**

való.

Mindenütt kapható!

Gyártja: a Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30.

HIREK

1922 augusztus 15 (Kedd)

Prot.: Mária. Kath.: Nagy Boldogasszony ünnepe.

A Meteorológiai Intézet időjósata: Meleg, tulnyomón száraz zivatara hajló idő várható.

Közművelődési Könyvtár nyitva d. e. 8-tól este 8-ig.

Nyári színpad este 9 órákor a Magyar Házban.

A férfiszabóiparosok szakosztályi ülése este 7 órákor az Ipartestületben.

— Lapunk legközelebbi száma Nagy Boldogasszony ünnepe miatt csütörtökön reggel jelenik meg.

— A r. kath. egyházi énekkar Nagyboldogasszony ünnepén a fél 12 órai misén a következő énekeket éneklí: Szeretlek szép szűz Mária, Kleitschmann ave maria Stella, Baggish Boldogasszony anyánk, Csernus-Reöffy Könyves szemekkel. A kart Diczig Alajos vezeti, a szólist Kiss Béla éneklí.

— Több ezer éves sarmata sírok az Alföldön. Szegedről jelentik: Bozó Ambrus Mindszenti gazda a napokban nagyértékű régiségekkel állított be a szegedi múzeum igazgatójához. A Mindszenti gazda egy ócska adóivból mintegy husz darab griffdíszítési bronzékszert csomagolt ki, amelyek a Krisztus utáni V—VI. századból származnak. Régebben hun hagyatékoknak tartották ezeket a bronzékszereket, melyekhez hasonlókra már bukkantak Ohalom körül, később azonban az archeológusok körében az a vélemény alakult ki, hogy sarmata sírokból kerültek ki. A Mindszenti gazda jelezte azt is, hogy a Mindszenti-szegvári határban becslése szerint még 60—70 hasonló sír lehet. Szegedről bizottság szállt ki a sarmata sírok megvizsgálására.

— Betörés a polgári fiúiskolába. Megírta a „Hajdúföld,” hogy a polgári fiúiskola irodahelyiségébe július hó 4-én ismeretlen tettesek betörték s onnét egy 400 koronát tartalmazó vaskazettát és okmányokat elvittek. A nyomozás során felmerült az a feltevés is, hogy a betörést esetleg az iskola volt növendékei közül közül követte el valaki. Ez a nyom azonban nem bizonyult helyesnek s most más irányban folyik a nyomozás, ami valószínűleg már a közeli napokban sikerre is vezet.

— Köröznek egy gyilkost. A debreceni esendörkerület mátszalikai járásától a következő körözés érkezett a debreceni rendőrséghez. Sütő János, Paró János tyukodi és Egri János gebei lakosokat 1919. évi március hóban éjjel Áron László szöllőjében Ertl Vince vincellér igazolásra szöllítette fel őket. Sütő János egy katonai fegyverrel Ertl vincellért hasba lötte úgy, hogy azonnal meghalt. Egri Jánost a gebei őrs a nyíregyházi kir. ügyességnek átadta. Sütő János és Paró János a járőr közöledését észrevéve megszöktek. Személyleírásuk: Sütő János 31 éves pilisi születésű, volt gebei, jelenleg tyukodi határ, kerezi tanyai lakos. 160 centiméter magas, sovány, szöke, hosszás arcu, jobb arcán vágott sebhely, fekete cipőt, rossz lab-szárvédőt, kopott szürke nadrágot, fekete kalapot és kopott fekete kabátot visel. Paró János 26 éves derzi születésű, tyukodi határ, Szántó tanyai lakos, nős, magas, sovány arcu, szöke haju és bajszu, fekete csizmát, fehér nadrágot, fekete kalapot és fekete kopott kabátot visel.

A lakásbizottság tagjai. Az új lakásrendelet szerint a neppolitikai miniszter visszaállította a lakásbizottságokat, melyben résztvesznek az itélkező bíró, a háztulajdonosok s végül a bérlők képviselői. A járásbíró megkeresésére a városi tanács tegnap delegálta a két érdeképviselet tagjait. A névsor a következő: A lakók részéről ülnökök: Antalffy Ferenc könyvkötő, Bajkai János szabó, Borgida Farkas vendéglős, Fehértói Dániel temetkezési vállalkozó, Fritsch Károly szikvizgyáros, Gramantik Ferenc órás, Király István fűszeres, Killer Ede kereskedő, Kulinyi Lajos kereskedő, Sánta Károly cukrasz, Somossy László kereskedő, Varga József buroktos, Vitárius Sándor keztűs, Aczél Henrik könyvkereskedő, Gyulai Mihály kocsigyártó, Tóth Imre cserepező, Borbély Károly órás, Gyurky Sándor kereskedő. A háztulajdonosok delegáltjai: Suhajda Béla, Harsányi Gábor, dr. Malatinszky Ferenc, Kiss Márton, Harsányi Imre, Katona József, Szilágyi Ferenc dr., Kiss Gyula, Nagy Lajos, Székely Tihamér, Piros József, Végh Mihály, Bikfalvy Miklós, Bessenyei Gyula, Félégházy János, Kemény János, Löfkovits Artur, Antalffy Gyula, Mentze Henrik, dr. Sztankay Ábá. A járásbíró ezen névsor alapján hívja be a tárgyalásokra a lakók és háztulajdonosok megbízottait.

Elmaradt a tanácsülés. A városi tanács tegnapi ülése a tanács-tagok elfoglaltsága miatt elmaradt. A legközelebbi tanácsülés csütörtökön lesz.

Személyes változás a kegyesrendiek debreceni társházánál és főgimnáziumánál. A kegyesrendiek magyarországi tartományának múlt hó végén tartott kis káptalani gyűlésén, a debreceni társház és főgimnáziumra vonatkozólag a következő intézkedéseket határozták el. **Hogyor József**, az eddigi házfőnök lemondását tudomásul vették s helyébe **Gombos Antal** volt levai házfőnököt ültették. **Hogyor József** csupán a gimnázium vezetését tartotta meg. A rend kormánya **Varga Ferenc** és **Nagy Lajos** tanárokat Nagykanizsára, **Wittkö József** tanárt Budapestre helyezte, **Varga** és **Nagy** helyébe **Tárkányi Ferenc** és **Neuberger József** tanárokat helyezte át. **Wittkö József** saját kérelmére a debreceni háznál hagyta, hol már több mint 25 év óta tanítja és neveli az ifjúságot.

Kétszáznyolcvanezer koronát az orosházi földek holdjáért. A napokban egy Amerikából visszatért magyar Orosháza környékén földet vásárolt. A két és negyed hold földterületért, melynek egyik része kevésbé jó szikes föld, vételár fejében háromszázötven dollárt fizetett, ami akkori értékben hatszázharmincezer magyar koronát tett ki. Ilyenformán egy hold föld kétszáznyolcvanezer koronába került.

T. hirdetőinket fölkérjük, hogy a Hajdúföld részére szánt hirdetéseket legkésőbb délután fél 6 óráig sziveskedjenek kiadónvatalunkba. (Piac-utca 59. sz.) eljuttatni, mert csakis az esetben tehetjük közé azokat lapunk másnap reggel megjelenő számában.

A Hajdúföld telefonszáma 3-48.

Tanítóválasztás. A hajdusoboszlói ref. presbiterium egyhangú meghívással tanítóvá választotta B. Nagy Géza és Kereszturi Sándor menekült tanítókat.

Shakespeare kertje. A stratfordi „nagykert” amely egykor minden valószínűség szerint Shakespeare házához tartozott, most — mint egy angol lap jelenti — átalakították olyanra, a milyen Erzsébet királynő idejében lehetett. A kert újjáépítője, Ernest Law mondva: visszarégtésítője, Ernest Law könyvet is adott már ki munkájáról „Shakespeare's Garden” címmel. Manapság már nagyon nehéz elképzelni, milyen lehetett ez a kert Shakespeare idejében, de azt tudjuk, hogy a költő rendkívül szerette és munkáiban megtalálhatjuk azoknak a virágoknak a nevét is, a melyeket különösebben kedvelt. A kert átalakítását Ernest Law tehát magának Shakespeare-nak az utmutatásai szerint végezte. A földnek ez a békés kis darabja most aztán méltó emlékhelye a nagy drámaírónak, a ki élete utolsó éveit itt töltötte el csendes visszavonultságban.

Vendégek a városi múzeumban. A városi múzeum, noha egyes részei rendezés alatt állanak, mégis gyakran megnyitja az érdeklődők, különösen a vidékiek számára. Így vasárnap délelőtt a Debreceni Gazdasági Akadémián rendezett gazdasági tanári és tanárnői továbbképző tanfolyam hallgatói, mintegy 50-en, nézték meg a múzeum mindhárom osztályát. Köztük volt az inodalmi működéséről is jól ismert **Geőcze Sarolta** író és **Hodossy Béla** sárospataki tanár. Hétfőn pedig két francia diák, névszerint **M. Bonnefois** és **R. Videan** látogattak meg a múzeumot **Megyeri József** kíséretében. **Megyeri** és még néhány magyar egyetemi hallgató az elmúlt évben francia stipendiumon Párisban tartózkodtak és most viszonzásul a magyar állam ugyanannyi francia diákot lát vendégül, akik a fővároson kívül a vidéket is tanulmányozzák.

A város és a vármegye az országos vitézavatáson. A keddi vitézavatásra, melyet országos ünneppel a Margitszigeten fognak megtartani, Budapestre utaznak Hajdú vármegye képviselőiben **Miskolczy Lajos** főispán, **Pákozdy Sándor** alispán, Debreczen szab. kir. város képviselőiben **Csóka Sámuel** polgármesterhelyettes s kívülök a város és a vármegye társadalmának minden rétegéből mintegy 40 tagú küldöttség, akik az avatási ünnepségre a vármegye és a város diszlokogói alatt vonulnak fel. A diszlokogókat a millenaris ruhába öltözött hajdúk viszik fel Budapestre.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter megengedte, hogy **Rosinger József** nagypéli születésű, nős, tiszacsegei illetőségű, debreceni lakos, földbirtokos családi nevét testvére által már korábban felvett **Rudák** névre változtassa át.

Ellopták négyszáz tő burgonyát. Tépő Istvánné Luther-utca 5. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy a háza közelében levő földjéről négyszáz tő burgonyáját ellopták. A nyomozás folyik.

Meglopták a sátoralajuhelyi rendőrséget. A sátoralajuhelyi rendőrség elnöki osztályán az egyik bezárt fiókból csütörtökre virradóra eltűntek az összes bizalmas jellegű akták. A gyanu Virbiezk Lajos volt detektívire irányult, akit őrizetbe vettek és minthogy tagadásával szemben súlyosan terhelő gyanuokok merültek fel, kihirdették előtte a letartóztatási végzést és átkísérték az ügyészségre. A detektív valószínűleg kémkedési szándékból követte el a lopást. Állítólag a csehek részére kémkedett s tőlük több ezer szokolt kapott.

A Szent László dalegylet ez-úton hozza a daltársak szíves tudomására, hogy a nyári szünet véget ért. A rendes próbák a szokott helyen f. hó 18-án csütörtökön este 7 órakor megkezdődnek. A tagok pontos és feltétlen megjelenését kéri az elnökség.

Felhivatnak a városi tisztviselők és egyéb alkalmazottak, nyugdíjasok, hogy a még át nem vett cipő- és vászonutalványuk átvétele végett f. hó 16-án saját érdekükben jelenjenek meg a Számvevőség 16. sz. szobájában. A vászonutalványra igényjogosultak névjegyzéke a hirdető táblán lesz kifüggesztve. V. Számvevőség.

A newyorki egyetemre beiratkozott egy — nagymama. A newyorki Columbia egyetemre, mint a Manchester Guardianban olvassuk, beiratkozott egy 71 éves asszony, a kinek hat gyermeke és számos unokája van. A tudományszomjas matrona így nyilatkozott különös elhatározásáról: „Azért iratkozom be az iskolába, hogy megőrizzem szellemi frissességemet. Eddig anyai voltam, de mióta gyermekeim megnőttek és megházasodtak, helyzetem megváltozott és az anyai gondoktól véglegesen felszabadultam. Most szükségesnek érzem, hogy foglalkozzam valamivel. En a tudományt választottam, mert nem igényel sok mozgást és fizikai fáradságot, azonkívül hasznos, szórakoztató és mégis komoly.”

A tömeggyilkos eszkimó szökése. A „Daily Telegraph” legújabb száma egy fiatal eszkimóról ír, aki négy hónappal ezelőtt hét embert, köztük két hatalmas termetű európaikat meggyilkolt. A fiatal eszkimó egy hudsoni kereskedőnél volt alkalmazásban, mint fókavadász és március egyik éjszakáján megölte és kirabolta öt társát, azután megszökött. A kanadai kir. lovasrendőrség utólrte, elfogta és visszavitte **Hershell Island** re, ahol börtönben kellett volna megvárnia, míg gyilkosságai miatt felelősségre vonják. Az eszkimó őrzésével **Boak** rendőrt bízta meg. Egy éjszaka, amikor a rendőr elaludt, a fogoly felhasználta a kedvező alkalmat, kitépte a börtönőr rendőr kezéből a fegyvert, azután megölte. Szökéséről tudást szerzett a gazdája is, aki megfenyegette, hogy feljelenti a rendőrségen, mire az eszkimó a kereskedőt leszurta. Ezután visszaszökött félvad testvéreihez a fagyos északra, ahol nagy örömmel fogadták. Azonban a szökevény nem sokáig élvezhette az ünneplést, mert a lovasrendőrség egyik őrszaka ráakadt és a hétszerezes gyilkost megvasalva Edmontonba szállította.

Színház

Színház és mozgószínházak közlemény
Repülő lovas ma utoljára Apollóban.
Lengyelvér csütörtök - péntek Apollóban.
Säckingeni trombitás dalait Szvit ur énekl. Örök titok. Kalandor drám Urániában.

SPORT

Magyar atléták győzelmi sorozata Bécsben. Bécsből jelentik: A vasárnap reggel megjelent lapok a „Mnarchia olimpiaszá”-nak nevezték WAF nemzetközi atletikai versenyt, mert Magyarország, Csehszág, Zágráb és Grác legjobb atléta jeleztek az indulásukat. A meginget Hütteldorfban rendezték, WAF pályán, nagy közönség előtt amelynek tömött soráiban rendkívül sok Bécsben élő magyar is megjelent. Magyarországot a MTK atléta gárdája és Hódmezővásárhely kitűsúlydobója, a magyar bajnok viadalon föltűnt Engelthaler képviselt. A magyarok valamennyi versenyük megnyerték, az 1500 m-es síkfut kivételével. A legsikeresebben **Juhász György** szerepelt: 100 méteren **K. Runczy**, 200 méteren **Matzot**, a j goszláv bajnokot verte meg.

A Hősök emlékversenye. Magyarországért hősi halált halt nagyszerű atléták emlékének ünneplésére s reglettek össze atléta kollégáik, ak szívből-lelékben ma is az ő nag eszményképeiket követik. Egy volt a keresztény atléta társadalom színe-java. A verseny sporteredményei is nagyszerűek voltak, két országos rekord dőlt meg. A 15x40 méteren, a Névtelen Hősök versenyén a MAC stafétája 13 p. 38 mp. országos rekord alatt csupán győzött, bár hiányos volt a csapat. A 400 m. gáton **Somfai Elemér** r gyogtatta tehetségét és javított 58.4 mp re a magyar rekordot. 80 méteren **Benedek János**nak nem volt komoly ellenfele, 400 méteren, **Fábián** emlékversenyben **Fixt** győzött nagy stílusban 51.3 mp. alatt súlydobásban, a **Mudin Imre**-emlék versenyben **Vallay** mutatott új nagy formát, 13.25 m. eredménnyel győzött, a magasugrásban (Szeged Géza-emlékverseny) **Gáspár Jen** fölényesen ugrott 181 cm-t, a **Véress Sándor**-emlékversenyben (távolugrás) újra a székesfehérváriak tehetségés ugrója, **Molnár Feren** győzött 6.66 m hatalmas ugrással. A 110 m. gátfutást **Stollmár** nyerte 162 mp. alatt.

A BTC csapata Lengyelországban. Posenből táviratozzak: A budapesti Torna Club csapata kétszerméközött itt a Warta csapatával Szombaton 3 : 2 (1 : 1) arányban győzött a BTC, ellenben a vasárnapi reváns-match 3 : 3 arányban eldöntetlenül végződött, holott a I. félidőben a BTC 2 : 0-ra megnyerte. A II. félidőben azonban akciósá lépett a tudatlan és pártos bíró és eltűrtte, hogy a Warta játékosai sorra lerugják a BTC embereit. A BTC kedden Lodzban mérkőzik.

Vértessy Testvérek
gépjavitó műhely, autó garázs
HATVAN-UTCA 53. SZÁM
Telefon interurbán 934 műhelynél 979 lakasnál
Mindennemű gépjavitást, vasesztérga munkát, Autogénhegesztést, Magánjáró gépalakítást, Malomfelszerelést vállal. Bérautók minden időben megrendelhetők

NyTVE—TTE 1:0 (Féldő 1:0) szegedi-uti pálya; bíró Káldy Zsigmond. Az osztályozó mérkőzés ne-
gy, lanyha küzdelem után a NyTVE
erte meg a mindvégig 8 emberrel
szó TTE ellen.

DEASE—MTE 1:0 (Féldő 0:0) tékes győzelemmel tért haza Mis-
crol a bajnokcsapat KASE. A
szelmet jelentő gólt Moskovitz
ette Fried II. szabad rugásából.
A DVSC Munkácson. A Vasutas
apat felvidéki turája jól kezdődött
munkácson. 4:1 arányban győzött.

NyKASE—DEAC ifjúsági 6:1 (Fél-
1:1) A DEAC ifjúsági csapata
reséget szenvedett a lelkesen
szó s javuló nyiregyházi keres-
dőkötől.

A DMTK ifjúsági Hajdubadházon
1 arányban győzött. Bíró Szántó
lén.

DMTK törpe DVSC törpe 1:0. Bíró
hvartz.

SzAK—Semmering 2:2. Féldő 1:2.

A tőzsde

Magyar korona: 37 1/2.

Nyitáskor az árfolyamok igen magasak
tak. A tőzsdei későbbi folyamán le-
rszolódott az árak, de zárlatkor az:
zes piacok szilárdnak mutatkoztak.

Értékpapírok

Magyar hitel 4700, Osztrák hitel 1100
Magyar 910, Leszámitoló bank 1040
gyar—Olasz 865, Jelz hitelbank 290
zai bank 805, Salgó 29000, Rimamurány
00, Közniti 2575, Déli vasút 5450, Al
vasút 36000, Keresk. bank 12300, Alta-
os tzkarék 2150, Pesti hazai 32000,
rod-miskolci 9500, Concordia 6000,
dapesti gőz. 14300, Gizella 5500, Hun-
ria 12800, Viktória 27000, Beocsini 26500,
ohó 26500, Általános kőszén 65500, Uriká-
i 28000, Adria 29000, Atlantic 4150, Le-
nte 35500, Trust 6150, Gaus-Danubius
000, Ganz villamos 60000, Lipták 1255,
gy. acél 7900, Schlick 3000, Wörner
75, Brassói 9400, Izzó 19700, Spódium
00, Hazai faterm. 4875, Klotild 8200,
dó 900, Nasici 34400, Neuschl. Licht
0, Orsz. fa 1850, Telefon 8000.

Zürichi zárlat

Berlin 65,— Holland 20425, Newyork
550, London 2345, Páris 4260, Milánó
9000, Brüsszel 4035, Prága 1385,00 Budá-
al 37 1/2, Zágráb 15750, Bukarest —
usc 075, Bees 00100, Osztrák lebélyeg-
it 0012 1/2.

Hivatalos devizajegyzék.

Newyork 1385—1412, London 6200—
60, Páris 11275—11500, Zürich 26.600
27.000, Milánó 6370—6470, Berlin 186
189, Prága 3530 3590, Bukarest 1240
1270, Zágráb 420—426, Bécs 290—
10, Varsó 20—20.30, Amsterdam 541—
9, Koppenhága 30.000—30.400, Krisz-
ania 24.100—24.600, Stockholm 86.460—
87.000.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsden az árak emel-
edtek, különösen búzában és rozszban
olt jelentős az árdragulás, amelyekel kö-
lbelől 100—200 koronával magasabban
egyeztek, mint a legutolsó tőzsdénapon.
magas árak mellett forgalom nehezen
akult ki, mert a vevők nem volt. k haj-
ndók magas árakat fizetni.

Hivatalos árak: Új buza 76 kg. tiszavi-
ki 7000—50, egyéb 6950—700, 79 kg.
szavidéki 7050—7125, egyéb 7000—100,
j rozs 5200—100, takarmány árpa új öszü
800—900, ó zab 6250—500, tengeri 7100,
spe 120—130, Korpa 3800—3900.

Ujloztsde

Államvasut 35000, Rima 9100—9300
algó 29000, Ált. Kőszén 68000, Klotild
800, Lipták 1280, Trust 6200—6300, Ma-
yar hitel 4800

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 548 sertés, és
5 süldő, érkezett 366 sertés-eladatott
3 sertés.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 320—320,
önnyü 170—310.

Zártvásári maradvány 361, érkezett 47
ertes eladatott 28.

Árak: Fiatal könnyü 170—310.

Dollárt, **BRANKY, EZÜST**
penzi, maszkogon
penzi legdrágab-
ban vesz
Simon Bankiroda **DEBRECZEN,**
Kossuth-u. 11
Idegenhizetéseket legolcsóbban. T. 903.

Eredményesek a
HAJDUFÖLD
HIRDETÉSEI

Dollárt, Leit
és mindenféle ide-
gen penzi a leg-
drágábban vesz
Kacxander bankiroda
Hunyadi-u. 12. Telefon 7-54.

Lapkiherdó asszonyok
felvétetnek lapunk kiadóhivatalában
Piac-u. 59.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szóig 20,
A aztán szavanként 2—,
vastag betűs szavak 4 K.
Vasár és ünneppapokon
10 szóig 30 korona. ::

Keresmény
uri család teljes ellátásra
3 alsó osztályú középis-
kolai tanulót ivállal. Cim
Thaly Kálmán utca 3.

Középiskolai
tanulók teljes ellátással az
iskolai évre két leányt és
fiut elfogad. Teleky-u. 6.
Utcai lakás.

Kiadó
különbejáratu esimosan
butorozott szoba Késes-
utca 86.

RUN JÓZSEF
kés- és műszerműves
Debrecen.
Széchenyi-u. 1. szám

Két szobás
vagy 1 szobás elő-
szobás butorozott
lakást keresek. Ügy-
nőkök díjazva. Cim a
kiadóban.

Bélyeggyár
és vésőintézet
PAULÓ I.
Széchenyi-utca 22.
Telefon 1365.

MÉG MINDÉG

Bőr sandál 21—22, 23—24 és 25 ig. 190— kor. — Fekete vászon
cipő 37—41-ig 225— kor. Női fel és egész strapa cipő 750— kor.
azonkívül mindenféle bőr és vászoncipők olcsó árban

Kovács Vilmosnál
az Iparkamara épületében a Törvényszékkel szemben.
Verbőczy-utca 2. sz.

**Magyar Nemzeti Könyv- és
Lapkiadóvállalat Részv.-T.**

Készít minden a sokszorosító iparba tartozó munkát, ugymint könyveket
folyóiratokat, rovatos ivatek, falragaszokat, levélpapírokat, borítékokat, gyász
lapokat, eljegyzési és esküvői értesítéseket, névjegyeket, bál meghívókat
Debreczen, Piacz-u. 59. sz.

RONGYOS ingeit sem érdemes megfoldni,
mikor olcsó árban divatos
szép inget kaphat a
RÖZSZŰRSÉGETI ÁRUHÁZBAN
CSAPÓ UTCA 9. SZÁM.

Poloskairtást
vállal felelősséggel a vidéken is
Ráthonyi Gábor hatóságilag engedé-
lyezett féregirtó
DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 40. SZ.

Élesdi mész
darabos és oltott
ASBESTPALA
békébeli minőségben, portlandcement,
kátránypapír, karcagi és szováti cserép
nagyban és kiesinybeni legolcsóbb be-
szerzési forrása
SINGER LAJOS
Hatvan-u. 71. sz. (Kisállomásnál.)

Darabos mész
oltott mész, cement, téglá, cserép,
fedél-leméz **száraz tűzifa,** porosz
szén
azonnali szállításra beszerezhető:
BARTHA fatelepen,
Ispoltály-u. 3—c. Telefon 785.

Járványos száj és kö-
römfájás ellen bécsi

Kreolin

ismét kapható
Gyógykezeléshez Rg. 140K
Fertőtlenítéshez Rg. 120K
Dr REX chemiai gyar
és gyógyárunagyke-
reskedés r.-t.
Debreczen, Városház épület.

ÓLMOT

keres megvételre
lapunk kiadóhiva-
tala Piacz-u. 59.

Sengyel
KELMEFESTŐ

fest mindennemű ruhákat tisztít
legolcsóbban és kifogástalanul
Csapó 95. Széchenyi 18.
Iroda: Csapó-utca 28

Nehéz az élet,

jó ruhába járni gondot ad, **VÉGHEZ**
olcsón beszerezni tessék
menni, hol **kevésbé használt** finom
férfi ruhák állandóan kaphatók.
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben)

Hivjon meg

ha van aranya vagy ezüstje el-
adó a legtöbbet én fizetek érte

Kramer Simonffy
utca 17.

Szobafestést,
mázolást, frontmeszelést és bu-
torfényezést legizlésebben és
legjutányosabban készít
Kolozsvári István,
RAKÓCZY-UTCA 27. SZÁM.

Szalmát

minden mennyiségben napi áron
vesz
a hentescsoport részére
IMRE JÁNOS, hentes
HUNYADI-UTCA 22.